

Black Swan Filminde Nina Karakterinin Obsesif Yapılanma, Bağlanma Stili ve Savunma Mekanizmaları Açısından İncelenmesi

Psk. Harun ALAGÖZ

Yakın Doğu Üniversitesi, Psikoloji Bölümü
psk.harunalagoz@gmail.com, ORCID: 0009-0004-9295-2590

Doç. Dr. Ezgi ULU

Yakın Doğu Üniversitesi Psikoloji Bölümü
ORCID:0000-0001-6418-8995

Özet

Bu çalışmada Darren Aronofsky tarafından yönetilen Black Swan (Siyah Kuğu) filmindeki Nina Sayers karakteri psikodinamik bakış açısıyla incelenmiştir. Çalışmanın amacı, karakterin obsesif yapılanma özelliklerini, bağlanma örüntülerini ve kullandığı savunma mekanizmalarını değerlendirmektir. Bu doğrultuda filmde yer alan sahneler nitel araştırma yaklaşımı temelinde analiz edilmiş ve karakterin davranışları psikodinamik kuram çerçevesinde yorumlanmıştır.

İnceleme sonucunda Nina'nın mükemmeliyetçilik, kontrol ihtiyacı, hata yapma korkusu ve yoğun öz eleştiri gibi obsesif özellikler sergilediği belirlenmiştir. Karakterin benlik değerini büyük ölçüde başarı ve performans üzerinden tanımladığı, bu nedenle sürekli olarak kusursuzluk arayışı içerisinde olduğu görülmüştür. Ayrıca annesiyle kurduğu ilişkinin kaygılı bağlanma örüntüsüne işaret ettiği ve bireyselleşme sürecini olumsuz yönde etkilediği değerlendirilmiştir.

Film boyunca Nina'nın kaygı ve içsel çatışmalarla başa çıkabilmek amacıyla çeşitli savunma mekanizmalarına başvurduğu görülmüştür. Özellikle bastırma, yansıtma, bölme, inkâr ve özdeşim kurma mekanizmalarının karakterin psikolojik işleyişinde önemli bir yere sahip olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte karakterin yaşadığı kimlik çatışmaları, gerçeklik algısındaki bozulmalar ve ruhsal çözülme süreci psikodinamik bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak Black Swan filminin obsesif yapılanma, bağlanma süreçleri, savunma mekanizmaları ve kimlik gelişimi gibi psikodinamik kavramların incelenmesine olanak sağlayan önemli bir örnek olduğu düşünülmektedir. Film karakterlerinin psikolojik kuramlar doğrultusunda analiz edilmesinin, kuramsal bilgilerin somut örnekler üzerinden anlaşılmasına katkı sağlayabileceği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Black Swan, Nina Sayers, obsesif yapılanma, bağlanma stili, savunma mekanizmaları, psikodinamik analiz.

Araştırma Makalesi

Konu: Psikoloji

Makaleye Atıf Bilgisi

Usta, Y. Y. (2026). **Black Swan Filminde Nina Karakterinin Obsesif Yapılanma, Bağlanma Stili ve Savunma Mekanizmaları Açısından İncelenmesi.** *International Journal of Social Science (IJSS Journal)*, (e-ISSN:2548-0685) Vol:10, Issue:47; s. 94-110.
DOI: [10.52096/usbd.10.47.03](https://doi.org/10.52096/usbd.10.47.03)

Gönderim: 11.04.2026

Kabul: 14.05.2026

SİYAL BİLİMLER
RGİŞİ (ULUSLAR ARASI
HAKEMLİ DERGİ)

editorusbd@gmail.com

An Analysis of the Character Nina in the Film *Black Swan* in Terms of Obsessive Personality Structure, Attachment Style, and Defense Mechanisms

Abstract

In this study, the character of Nina Sayers in Darren Aronofsky's Black Swan was examined from a psychodynamic perspective. The aim of the study was to evaluate the character's obsessive personality organization, attachment patterns, and defense mechanisms. For this purpose, scenes from the film were analyzed through a qualitative approach and interpreted within the framework of psychodynamic theory.

The findings indicated that Nina exhibited prominent obsessive characteristics, including perfectionism, a strong need for control, fear of making mistakes, and intense self-criticism. It was observed that she defined her self-worth largely through achievement and performance, leading to a persistent pursuit of perfection. Furthermore, her relationship with her mother reflected characteristics of an anxious attachment pattern and appeared to negatively affect her individuation process.

The analysis also revealed that Nina relied on several defense mechanisms, including repression, projection, splitting, denial, and identification, in order to cope with anxiety and internal conflicts. In addition, the identity conflicts, distortions in reality perception, and psychological decompensation observed throughout the film were evaluated from a psychodynamic perspective.

As a result, Black Swan was considered a valuable example for examining psychodynamic concepts such as obsessive personality organization, attachment processes, defense mechanisms, and identity development. The analysis of film characters through psychological theories may contribute to a better understanding of theoretical concepts through concrete examples.

Keywords: Black Swan, Nina Sayers, obsessive personality organization, attachment style, defense mechanisms, psychodynamic analysis.

Giriş

Sinema, bireyin iç dünyasını, kişilerarası ilişkilerini ve psikolojik süreçlerini görünür kılabilen güçlü anlatım araçlarından biridir. Görsel ve işitsel unsurların bir araya gelmesiyle oluşan sinema, yalnızca bir eğlence aracı olmanın ötesinde insan davranışlarının, duygusal süreçlerin ve kişilik özelliklerinin incelenmesine olanak sağlayan önemli bir alan hâline gelmiştir. Özellikle psikolojik temaları merkeze alan filmler, karakterlerin yaşadığı içsel çatışmaları, kişilerarası ilişkileri ve ruhsal sorunları ayrıntılı biçimde ele alarak psikoloji alanına katkı sağlayabilecek içerikler sunmaktadır. Bu nedenle film karakterlerinin psikolojik kuramlar doğrultusunda incelenmesi, kuramsal bilgilerin somut örnekler üzerinden değerlendirilmesine imkân tanımaktadır.

Psikoloji ve sinema arasındaki ilişki son yıllarda giderek daha fazla ilgi gören çalışma alanlarından biri hâline gelmiştir. Film karakterleri her ne kadar kurgusal olsa da duygu, düşünce ve davranış örüntüleri bakımından gerçek yaşamdan çeşitli izler taşımaktadır. Bu durum film karakterlerinin farklı psikolojik yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Özellikle kişilik yapılanmaları, bağlanma örüntüleri, savunma mekanizmaları ve psikopatolojik belirtiler gibi kavramlar, film analizleri aracılığıyla daha anlaşılır ve somut bir biçimde incelenebilmektedir.

Darren Aronofsky tarafından yönetilen ve 2010 yılında gösterime giren Black Swan (Siyah Kuğu), psikolojik çözümlenmeye elverişli yapısıyla dikkat çeken filmler arasında yer almaktadır. Psikolojik gerilim türündeki film, New York'ta prestijli bir bale topluluğunda dansçı olarak çalışan Nina Sayers'ın yaşamına odaklanmaktadır. Film boyunca Nina'nın profesyonel başarıya ulaşma çabası, annesiyle kurduğu ilişki, performans baskısı, kimlik gelişimi ve içsel çatışmaları ayrıntılı biçimde izleyiciye sunulmaktadır. Özellikle Çaykovski'nin Kuğu Gölü balesinde hem Beyaz Kuğu hem de Siyah Kuğu karakterlerini canlandırma sorumluluğunu üstlenmesi, Nina'nın ruhsal dünyasında var olan çatışmaların görünür hâle gelmesine neden olmaktadır.

Filmde Beyaz Kuğu saflığı, masumiyeti, kontrolü ve kusursuzluğu temsil ederken; Siyah Kuğu özgürlüğü, dürtüsellığı, cinselliği ve bastırılmış yönleri temsil etmektedir. Nina'nın her iki karakteri aynı anda canlandırmaya çalışması yalnızca sanatsal bir performans gerekliliği olarak değil, aynı zamanda karakterin içsel dünyasında yaşadığı psikolojik çatışmaların sembolik bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Karakterin yaşamı boyunca geliştirdiği katı kurallar, yüksek başarı beklentileri ve mükemmeliyetçi yapısı, Siyah Kuğu'nun temsil ettiği spontane ve özgür yönlerle çatışmaktadır. Bu durum zamanla yoğun kaygıya, gerçeklik algısında bozulmalara ve kimlik bütünlüğünde çözümlere yol açmaktadır.

Nina karakteri incelendiğinde obsesif yapılanmaya işaret eden birçok özelliğin bulunduğu görülmektedir. Mükemmeliyetçilik, kontrol ihtiyacı, hata yapma korkusu, katı öz değerlendirme ve yoğun performans baskısı karakterin dikkat çeken özellikleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte annesiyle kurduğu ilişki, bağlanma süreçlerinin bireyin kişilik gelişimi üzerindeki etkilerini değerlendirme açısından önemli ipuçları sunmaktadır. Karakterin yaşadığı içsel çatışmalar sırasında kullandığı savunma mekanizmaları da psikodinamik değerlendirme açısından dikkat çekici bir alan oluşturmaktadır.

Psikodinamik yaklaşım, bireyin davranışlarını yalnızca mevcut yaşantılarıyla değil, aynı zamanda erken dönem deneyimleri, bilinçdışı süreçleri ve kişilerarası ilişkileri doğrultusunda açıklamaktadır. Bu yaklaşım bireyin içsel çatışmalarını, savunma mekanizmalarını ve kişilik örgütlenmesini anlamada önemli bir kuramsal çerçeve sunmaktadır. Black Swan filminde Nina karakterinin yaşadığı psikolojik süreçler değerlendirildiğinde, psikodinamik kuramın temel kavramlarıyla açıklanabilecek birçok unsurun bulunduğu görülmektedir. Bu nedenle karakterin psikodinamik bakış açısıyla incelenmesinin, filmde sunulan psikolojik süreçlerin daha kapsamlı biçimde anlaşılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışma kapsamında Nina Sayers karakteri obsesif yapılanma, bağlanma stili ve savunma mekanizmaları çerçevesinde ele alınmıştır. Karakterin çocukluk yaşantıları, aile ilişkileri, kişilerarası etkileşimleri, duygusal süreçleri ve davranış örüntüleri psikodinamik kuram doğrultusunda değerlendirilmiştir; yaşadığı kimlik çatışmaları ve ruhsal çözülme süreci bütüncül bir bakış açısıyla analiz edilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Darren Aronofsky tarafından yönetilen Black Swan (Siyah Kuğu) filmindeki Nina Sayers karakterini psikodinamik kuram çerçevesinde incelemektir. Bu doğrultuda karakterin obsesif yapılanma özellikleri, bağlanma örüntüleri ve kullandığı savunma mekanizmaları değerlendirilmiştir. Ayrıca karakterin aile ilişkileri, benlik gelişimi, kimlik çatışmaları ve psikolojik çözülme süreci filmde yer alan sahneler üzerinden analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında psikodinamik kuramın temel kavramlarının bir film karakteri üzerinden somutlaştırılması ve karakterin ruhsal işleyişinin bütüncül biçimde açıklanması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Psikolojik temaların işlendiği filmler, kuramsal bilgilerin somut örnekler üzerinden değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Bu nedenle film karakterlerinin psikolojik açıdan incelenmesi, psikoloji alanındaki kavramların daha anlaşılır hâle gelmesine katkıda bulunmaktadır. Black Swan filmi; mükemmeliyetçilik, bağlanma süreçleri, savunma mekanizmaları, kimlik gelişimi ve psikolojik çözülme gibi birçok psikolojik temayı bir arada barındırması nedeniyle dikkat çekici bir örnek oluşturmaktadır.

Bu çalışma, Nina karakterinin psikodinamik açıdan değerlendirilmesi yoluyla obsesif yapılanma, bağlanma örüntüleri ve savunma mekanizmalarının film sahneleri üzerinden incelenmesini amaçlamaktadır. Çalışmanın psikodinamik kuramın temel kavramlarının anlaşılmasına katkı sağlaması, sinema ve psikoloji arasındaki ilişkiye yönelik akademik çalışmalara destek sunması ve film analizlerinin psikoloji alanındaki kullanımına örnek oluşturması beklenmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesine dayalı betimsel bir film analizi çalışmasıdır. Nitel araştırmalar, bireylerin davranışlarını, yaşantılarını ve deneyimlerini doğal bağlamları içerisinde anlamayı amaçlayan araştırmalardır. Bu çalışmada Black Swan (Siyah Kuğu) filminde yer alan Nina Sayers karakterinin psikolojik özellikleri psikodinamik kuram çerçevesinde incelenmiş ve karakterin davranış örüntüleri kuramsal kavramlar doğrultusunda yorumlanmıştır.

Veri Kaynağı

Araştırmanın veri kaynağını Darren Aronofsky tarafından yönetilen ve 2010 yılında gösterime giren Black Swan (Siyah Kuğu) filmi oluşturmaktadır. Film, profesyonel bir balerin olan Nina Sayers'ın yaşadığı psikolojik süreçleri konu edinmektedir. Çalışma kapsamında yalnızca filmin içeriği değerlendirilmiş olup herhangi bir katılımcıdan veri toplanmamıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma sürecinde film birden fazla kez izlenmiş ve çalışma konusu ile ilişkili sahneler belirlenmiştir. Karakterin aile ilişkileri, kişilerarası etkileşimleri, duygusal tepkileri, davranış örüntüleri ve psikolojik belirtileri ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Analiz sürecinde özellikle obsesif yapılanma, bağlanma stili, savunma mekanizmaları ve kimlik çatışmalarıyla ilişkili sahnelere odaklanılmıştır. Elde edilen gözlemler not edilerek değerlendirme sürecine dâhil edilmiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler psikodinamik kuram temel alınarak analiz edilmiştir. Filmde yer alan sahneler obsesif yapılanma, bağlanma örüntüleri ve savunma mekanizmaları açısından değerlendirilmiş; karakterin davranışları ilgili kuramsal kavramlar doğrultusunda yorumlanmıştır. Analiz sürecinde Nina Sayers karakterinin çocukluk yaşantıları, aile dinamikleri, kişilerarası ilişkileri, benlik algısı ve yaşadığı psikolojik belirtiler bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmıştır. Böylece karakterin ruhsal işleyişine ilişkin kapsamlı bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır.

Kuramsal Çerçeve

Obsesif Yapılanma

Psikodinamik kurama göre kişilik, bireyin hem kendisiyle hem de çevresiyle kurduğu ilişki biçimlerini şekillendiren ve zaman içerisinde belirli bir süreklilik gösteren psikolojik bir örgütlenme olarak değerlendirilmektedir. Bu örgütlenmeler arasında yer alan obsesif yapılanma, kontrol etme eğilimi, düzen gereksinimi, mükemmeliyetçi tutumlar ve yoğun sorumluluk duygusu ile öne çıkan bir kişilik örüntüsünü ifade etmektedir (McWilliams, 2011).

Obsesif özellikler taşıyan bireyler çoğunlukla düzenli, sistemli ve disiplinli kişiler olarak algılanmaktadır. Ancak söz konusu özellikler birçok durumda esnekliğin azalmasına ve katı davranış kalıplarının ortaya çıkmasına yol açabilmektedir. Bu bireylerde hata yapma endişesi belirgin düzeyde görülmekte, başarı ise benlik değerinin temel belirleyicilerinden biri hâline gelmektedir. Dolayısıyla yalnızca başarılı olmak yeterli görülmemekte, kusursuz sonuçlara ulaşma çabası ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte kusursuzluk beklentisinin gerçek yaşam koşullarında karşılanmasının güç olması, kişinin sık sık yetersizlik duyguları yaşamasına ve kendisini sert biçimde değerlendirmesine neden olabilmektedir (McWilliams, 2011).

Psikanalitik bakış açısına göre obsesif özelliklerin temelinde, bireyin dürtüleri ile bunları denetim altında tutma gereksinimi arasında yaşanan çatışma yer almaktadır. Kişi bir taraftan içsel isteklerini ortaya koymak isterken, diğer taraftan bu isteklerin doğurabileceği sonuçlara ilişkin kaygı yaşamaktadır. Bu nedenle aşırı planlama, yüksek düzeyde öz denetim ve kontrol davranışları geliştirerek söz konusu içsel gerilimi yönetmeye çalışmaktadır (Freud, 1936).

Obsesif yapılanmanın dikkat çeken özelliklerinden biri, duyguların geri planda kalırken düşünel süreçlerin baskın hâle gelmesidir. Bu bireyler çoğu zaman duygularını doğrudan yaşamak veya ifade etmek yerine, onları denetim altına alma ve mantıksal açıklamalarla anlamlandırma eğilimi göstermektedir. Bu durum kişilerarası ilişkilerde daha mesafeli bir görünümün ortaya çıkmasına ve duygusal ifadede çeşitli güçlüklerin yaşanmasına zemin hazırlayabilmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde obsesif yapılanma; mükemmeliyetçilik, yoğun kontrol ihtiyacı, hata yapmaya yönelik hassasiyet ve katı öz değerlendirme eğilimleriyle karakterize edilen bir kişilik örgütlenmesi olarak tanımlanmaktadır (McWilliams, 2011).

Bağlanma Kuramı ve Bağlanma Stilleri

Bağlanma kuramı, bireyin yaşamının erken dönemlerinde bakım veren kişiyle kurduğu ilişkinin sonraki psikolojik gelişim üzerindeki etkilerini açıklamak amacıyla John Bowlby tarafından geliştirilmiştir (Bowlby, 1969). Kurama göre çocuk ile bakım veren arasında kurulan duygusal bağ, bireyin kendisi ve diğer insanlarla ilgili geliştireceği içsel çalışma modellerinin temelini oluşturmaktadır. Bu modeller yaşam boyu kişilerarası ilişkileri, benlik algısını ve duygusal düzenleme süreçlerini etkilemektedir.

Bowlby'ye (1969) göre güvenli bağlanma, bakım veren kişinin çocuğun ihtiyaçlarına duyarlı ve tutarlı biçimde yanıt vermesi sonucunda gelişmektedir. Güvenli bağlanan bireyler hem kendilerini hem de diğer insanları güvenilir olarak algılama eğilimindedir. Buna karşın bakım verenin tutarsız, reddedici veya aşırı müdahaleci tutumları güvensiz bağlanma örüntülerinin gelişmesine yol açabilmektedir.

Ainsworth ve arkadaşları (1978) tarafından yapılan çalışmalar sonucunda güvenli bağlanmanın yanı sıra kaygılı ve kaçınan bağlanma stilleri de tanımlanmıştır. Kaygılı bağlanma stiline sahip bireyler ilişkilerinde yoğun onay ihtiyacı hissedebilmekte, terk edilme korkusu yaşayabilmekte ve ilişkilerinde bağımlı davranışlar gösterebilmektedir. Kaçınan bağlanma stilinde ise bireyler yakın ilişkiler kurmaktan kaçınmakta, duygusal mesafe koymakta ve başkalarına güvenmekte zorlanabilmektedir.

Psikodinamik açıdan değerlendirildiğinde bağlanma deneyimleri yalnızca kişilerarası ilişkileri değil, bireyin benlik gelişimini ve kişilik yapılanmasını da etkilemektedir. Erken dönem ilişkilerinde yeterli güven ve destek deneyimleyemeyen bireyler ilerleyen yaşamlarında kaygı, değersizlik hissi ve ilişki kurma güçlükleri yaşayabilmektedir (Bowlby, 1969). Bu nedenle bağlanma örüntülerinin incelenmesi, bireyin psikolojik işleyişini anlamada önemli bir kuramsal çerçeve sunmaktadır.

Savunma Mekanizmaları

Savunma mekanizmaları, bireyin kaygı yaratan duygu, düşünce ve içsel çatışmalarla başa çıkabilmek amacıyla çoğunlukla bilinçdışı olarak kullandığı psikolojik süreçlerdir. Psikanalitik kurama göre savunma mekanizmaları benliği koruma işlevi görmekte ve bireyin ruhsal dengesini sürdürmesine yardımcı olmaktadır (Freud, 1936).

Savunma mekanizmaları günlük yaşamda her birey tarafından kullanılabilir. Ancak savunmaların aşırı ya da katı biçimde kullanılması, bireyin gerçekliği değerlendirme biçimini olumsuz etkileyebilmekte ve psikolojik uyumunu zorlaştırabilmektedir. Bu nedenle savunma mekanizmalarının değerlendirilmesi, bireyin içsel çatışmalarının ve psikolojik işleyişinin anlaşılmasında önemli bir yere sahiptir (Vaillant, 1992).

Bastırma, bireyin kabul etmekte zorlandığı duygu ve düşünceleri bilinçdışına itmesi şeklinde ortaya çıkan temel savunma mekanizmalarından biridir. Yansıtma ise kişinin kendi içinde kabul etmekte zorlandığı duygu ve dürtüleri başka kişilere atfetmesi olarak tanımlanmaktadır. Bölme savunmasında birey kendisini ya da çevresindeki insanları tamamen iyi veya tamamen kötü olarak değerlendirme eğilimi göstermektedir. İnkâr ise kaygı yaratan bir gerçeğin yok sayılması veya kabul edilmemesi şeklinde ortaya çıkmaktadır (Freud, 1936; Vaillant, 1992).

Bir diğer önemli savunma mekanizması olan özdeşim kurma, bireyin başka bir kişinin özelliklerini bilinçdışı biçimde benimseyerek kendi benliğine dâhil etmesi olarak açıklanmaktadır. Özellikle kimlik gelişimi sürecinde önemli bir yere sahip olan bu mekanizma, bireyin kendisini anlamlandırma ve geliştirme çabalarıyla ilişkili olabilmektedir.

Sonuç olarak savunma mekanizmaları, bireyin ruhsal çatışmalarını anlamada önemli ipuçları sunmaktadır. Bu nedenle karakter analizlerinde yalnızca gözlemlenebilir davranışların değil, bu davranışların altında yer alan psikolojik süreçlerin de değerlendirilmesi gerekmektedir.

Nina Karakterinin Psikolojik Analizi

Nina'nın Çocukluk Yaşantıları ve Aile Dinamikleri

Psikodinamik kuram, bireyin yetişkinlik dönemindeki kişilik özelliklerinin ve ruhsal işleyişinin anlaşılabilmesi için erken dönem yaşantıların ve bakım verenlerle kurulan ilişkilerin incelenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda Nina Sayers'ın psikolojik yapısını değerlendirebilmek için çocukluk yaşantıları ve özellikle annesiyle kurduğu ilişkinin ele alınması gerekmektedir.

Film boyunca Nina'nın çocukluk dönemine ilişkin ayrıntılı bilgiler verilmemekle birlikte, annesi Erica ile olan ilişkisinin niteliği karakterin ruhsal yapılanması hakkında önemli ipuçları sunmaktadır. Nina yetişkin bir birey olmasına rağmen annesiyle çocukluk dönemini andıran

bağımlı bir ilişki sürdürmektedir. Aynı evde yaşamaya devam etmesi, kişisel alanının annesi tarafından sürekli denetlenmesi ve günlük yaşamına ilişkin kararların büyük ölçüde annesinin etkisi altında şekillenmesi bu durumun göstergeleridir.

Nina'nın odasının çocukluk dönemine ait oyuncaklar, pelüş hayvanlar ve çocukluğu çağrıştıran nesnelere dolu olması, karakterin psikolojik olarak tam anlamıyla bireyselleşemediğine işaret etmektedir. Bu durum gelişimsel açıdan değerlendirildiğinde ayrışma ve bireyleşme süreçlerinde çeşitli güçlükler yaşandığını düşündürmektedir (Masterson, 1988).

Filmde Erica karakteri kızının yaşamı üzerinde yoğun kontrol kuran bir anne figürü olarak sunulmaktadır. Nina'nın kariyerine ilişkin gelişmeleri yakından takip etmesi, özel yaşamına müdahale etmesi ve sınır koymakta zorlanması dikkat çekmektedir. Özellikle Nina'nın bedenine yönelik müdahaleleri ve odasına izinsiz şekilde girmesi, anne-kız ilişkisinde sağlıklı sınırların yeterince oluşmadığını göstermektedir. Bu durum Nina'nın özerklik geliştirmesini zorlaştırırken aynı zamanda bağımlı ilişki örüntülerinin sürmesine neden olmaktadır.

Psikodinamik açıdan değerlendirildiğinde Nina'nın annesiyle kurduğu ilişki yalnızca kişilerarası bir ilişki değil, aynı zamanda karakterin benlik gelişimini şekillendiren temel bir unsur olarak değerlendirilebilir. Aşırı koruyucu ve kontrolcü ebeveyn tutumu, Nina'nın bireysel kimlik gelişimini sınırlandırmış; kendi ihtiyaçlarını ve duygularını ifade etmekte zorlanan bir kişilik yapılanmasının ortaya çıkmasına katkı sağlamış görünmektedir.

Nina'nın Bağlanma Stili

Bağlanma kuramı açısından değerlendirildiğinde Nina'nın annesiyle ilişkisinin kaygılı bağlanma özellikleri taşıdığı söylenebilir. Kaygılı bağlanma stiline sahip bireyler ilişkilerinde yoğun onay ihtiyacı hissetmekte, eleştirilere karşı aşırı duyarlılık gösterebilmekte ve terk edilme korkusu yaşayabilmektedirler (Ainsworth vd., 1978).

Film boyunca Nina'nın çevresindeki otorite figürlerinin değerlendirmelerine aşırı önem verdiği görülmektedir. Özellikle sanat yönetmeni Thomas Leroy'un takdirini kazanabilmek için yoğun çaba göstermesi ve sürekli olarak yeterli olup olmadığını sorgulaması dikkat çekmektedir. Bu durum karakterin dış onaya duyduğu gereksinimi göstermektedir.

Nina'nın annesiyle olan ilişkisinde bireysel sınırlarını korumakta zorlanması da bağlanma örüntüsü açısından önemli bir göstergedir. Karakter çoğu zaman kendi ihtiyaçlarından çok

başkalarının beklentilerine odaklanmakta ve kendi kararlarını almakta güçlük yaşamaktadır. Bu durum bağımlı ilişki örüntülerinin yetişkinlik döneminde de devam ettiğini düşündürmektedir. Karakterin benlik algısı incelendiğinde de bağlanma süreçlerinin etkileri görülmektedir. Nina kendisini değerlendirirken içsel ölçütlerden çok başkalarının değerlendirmelerine önem vermektedir. Başarılı olduğunda kısa süreli rahatlama yaşarken, eleştiri aldığı anda yoğun kaygı ve değersizlik duyguları yaşamaktadır. Bu durum erken dönem bağlanma deneyimlerinin yetişkinlik dönemindeki yansımaları olarak değerlendirilebilir (Bowlby, 1969).

Nina'da Obsesif Yapılanmanın Görünümleri

Film boyunca Nina'nın davranışları incelendiğinde obsesif yapılanmanın temel özelliklerini yansıtan birçok unsur dikkat çekmektedir. Özellikle mükemmeliyetçilik, kontrol ihtiyacı, hata yapma korkusu ve katı öz değerlendirme karakterin ruhsal işleyişinin merkezinde yer almaktadır.

Nina'nın mükemmeliyetçilik eğilimi filmin ilk sahnelerinden itibaren belirgin biçimde görülmektedir. Provalar sırasında hareketleri defalarca tekrar etmesi, en küçük hataları dahi kabul edilemez olarak değerlendirmesi ve sürekli daha iyisini yapmaya çalışması bu durumun göstergeleridir. Onun için başarılı olmak yeterli değildir; kusursuz olmak gerekmektedir.

Karakterin yaşamını büyük ölçüde kontrol altında tutmaya çalıştığı görülmektedir. Günlük yaşamını belirli rutinler içerisinde sürdürmesi, davranışlarını sürekli denetlemesi ve spontane davranışlardan kaçınması dikkat çekmektedir. Ancak Siyah Kuğu rolünün gerektirdiği özgürlük ve dürtüsellik, Nina'nın alışık olduğu kontrol mekanizmalarıyla çatışmaktadır.

Nina'nın hata yapmaya yönelik hassasiyeti de obsesif işleyişin önemli göstergelerinden biridir. Başarısızlık ihtimalini yalnızca performansla ilgili bir sorun olarak değil, aynı zamanda kişisel değersizliğin bir göstergesi olarak algılamaktadır. Bu nedenle karakter sürekli olarak yoğun bir performans baskısı altında yaşamaktadır (McWilliams, 2011).

Nina'nın Savunma Mekanizmaları

Film boyunca Nina'nın kaygı ve içsel çatışmalarla baş edebilmek amacıyla çeşitli savunma mekanizmalarına başvurduğu görülmektedir. Bu savunmalar başlangıçta karakterin ruhsal dengesini korumasına yardımcı olsa da zamanla işlevselliklerini kaybetmeye başlamaktadır.

Karakterde görülen temel savunmalardan biri bastırmadır. Nina'nın öfke, saldırganlık ve cinsellik gibi dürtüsel yönlerini ifade etmek yerine bunları bastırdığı görülmektedir. Ancak film ilerledikçe bastırılan bu içerikler çeşitli biçimlerde ortaya çıkmaya başlamaktadır.

Yansıtma savunması özellikle Lily karakteriyle olan ilişkisinde dikkat çekmektedir. Nina'nın kendi içinde kabul etmekte zorlandığı rekabet, kıskançlık ve saldırganlık duygularını Lily'ye atfettiği görülmektedir. Böylece kabul etmekte zorlandığı duygular dışsallaştırılarak başka bir kişiye yüklenmektedir.

Karakterde görülen bir diğer önemli savunma mekanizması bölmedir. Nina'nın zihinsel dünyasında Beyaz Kuğu ve Siyah Kuğu arasındaki keskin ayrım bu savunmanın sembolik bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Karakter başlangıçta bu iki yönü bir arada tutmakta zorlanmakta ve onları birbirine tamamen zıt özellikler olarak algılamaktadır.

Kimlik Çatışması ve Psikolojik Çözüm

Filmin merkezinde yer alan temel psikolojik temalardan biri Nina'nın yaşadığı kimlik çatışmasıdır. Beyaz Kuğu ve Siyah Kuğu figürleri karakterin benliğinde bulunan farklı yönlerin sembolik temsilcileri olarak değerlendirilebilir. Beyaz Kuğu saflığı, kontrolü ve kusursuzluğu temsil ederken; Siyah Kuğu dürtüsellığı, özgürlüğü ve bastırılmış yönleri temsil etmektedir.

Psikodinamik açıdan değerlendirildiğinde Nina'nın yaşadığı temel güçlük, benliğinin farklı parçalarını bütünleştirememesidir. Karakter kendisini yalnızca kusursuz ve kontrollü yönleriyle tanımlarken, öfke, cinsellik ve saldırganlık gibi duygularını benliğinden uzak tutmaya çalışmaktadır. Ancak bastırılan bu yönler zamanla bilinç düzeyine çıkmaya başlamaktadır.

Film boyunca Nina'nın yaşadığı görsel ve işitsel algı bozuklukları, aynalarda kendisini farklı şekillerde görmesi ve çevresindeki insanları farklı biçimlerde algılaması dikkat çekmektedir. Bu durum karakterin gerçeklik algısında meydana gelen bozulmaların göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Filmin final bölümünde Nina'nın uzun süredir mücadele ettiği içsel çatışmalar doruk noktasına ulaşmaktadır. Karakterin "Mükemmeldim." ifadesi, tüm film boyunca peşinden koştuğu kusursuzluk idealine ulaştığını düşündürmektedir. Ancak bu başarı ağır bir psikolojik bedel karşılığında elde edilmiştir. Bu yönüyle film, mükemmeliyetçiliğin ve katı benlik standartlarının birey üzerindeki yıkıcı etkilerini çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır.

Psikanalitik Açıdan Genel Değerlendirme ve Tartışma

Bu çalışmada Black Swan filmindeki Nina Sayers karakteri obsesif yapılanma, bağlanma stili ve savunma mekanizmaları çerçevesinde psikodinamik bakış açısıyla incelenmiştir. Elde edilen bulgular, karakterin psikolojik işleyişinin erken dönem yaşantılar, kişilerarası ilişkiler ve içsel çatışmalar tarafından şekillendiğini göstermektedir. Film boyunca gözlenen belirtiler, Nina'nın yalnızca performans kaygısı yaşayan bir dansçı olmadığını; benlik örgütlenmesi, kimlik gelişimi ve duygusal düzenleme süreçlerinde önemli güçlükler yaşayan bir karakter olduğunu ortaya koymaktadır.

Karakterin kişilik yapılanması değerlendirildiğinde obsesif özelliklerin belirgin olduğu görülmektedir. Mükemmeliyetçilik, kontrol ihtiyacı, hata yapma korkusu ve katı öz değerlendirme Nina'nın yaşamının birçok alanında etkisini göstermektedir. Bu özellikler başlangıçta karakterin başarılı ve disiplinli bir dansçı olmasına katkı sağlarken, zamanla yoğun kaygı ve psikolojik baskı kaynağı hâline gelmiştir. Nina'nın benlik değerini büyük ölçüde başarı ve performans üzerinden tanımlaması, başarısızlık ihtimalini tehdit edici bir durum olarak algılamasına neden olmaktadır. Bu bulgular, obsesif kişilik yapılanmasına ilişkin psikodinamik açıklamalarla uyumludur (McWilliams, 2011).

Bağlanma örüntüleri açısından değerlendirildiğinde, Nina'nın annesiyle kurduğu ilişkinin psikolojik gelişimi üzerinde önemli etkiler bıraktığı görülmektedir. Aşırı koruyucu ve kontrolcü ebeveyn tutumu, karakterin bireyselleşme sürecini zorlaştırmış ve dış onaya bağımlı bir benlik yapısının gelişmesine katkı sağlamıştır. Karakterin sürekli olarak başkalarının değerlendirmelerine ihtiyaç duyması ve eleştirilere karşı aşırı duyarlılık göstermesi, kaygılı bağlanma örüntüsüyle ilişkilendirilebilir (Bowlby, 1969; Ainsworth vd., 1978).

Savunma mekanizmaları açısından değerlendirildiğinde Nina'nın yoğun kaygıyla başa çıkabilmek amacıyla çeşitli psikolojik savunmalara başvurduğu görülmektedir. Ancak film ilerledikçe bu savunmaların işlevselliğini kaybetmeye başladığı dikkat çekmektedir. Özellikle

bastırılan dürtülerin ve kabul edilmeyen benlik yönlerinin giderek daha görünür hâle gelmesi, karakterin içsel çatışmalarını artırmaktadır. Başlangıçta kaygıyı azaltmaya hizmet eden savunma mekanizmaları zamanla ruhsal çözülmenin bir parçası hâline gelmiştir.

Filmin merkezinde yer alan kimlik çatışması, karakterin yaşadığı psikolojik sorunların anlaşılmasında önemli bir yere sahiptir. Nina'nın benliğinin farklı yönlerini bütünleştirmekte zorlanması, içsel dünyasında keskin ayrımlar oluşturmasına neden olmaktadır. Karakter bir yandan kusursuz, disiplinli ve kontrollü yönlerini korumaya çalışırken diğer yandan bastırıldığı dürtüsel yönleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu çatışma zamanla yoğunlaşarak karakterin gerçeklik algısında bozulmalara ve ciddi psikolojik çözümlere yol açmaktadır.

Psikodinamik açıdan değerlendirildiğinde Nina'nın yaşadığı sorunların tek bir nedene bağlı olmadığı görülmektedir. Erken dönem ilişki örüntüleri, mükemmeliyetçi kişilik özellikleri, yoğun performans baskısı ve yetersiz baş etme mekanizmaları bir araya gelerek karakterin ruhsal dengesini zorlayan karmaşık bir yapı oluşturmaktadır. Film boyunca Nina'nın yaşadığı psikolojik süreçler, psikopatolojinin yalnızca bireysel özelliklerden değil; erken dönem ilişkiler, çevresel baskılar ve kişilik örgütlenmesinin etkileşiminden ortaya çıktığını göstermektedir. Bu durum psikodinamik yaklaşımın bireyi geçmiş yaşantıları ve mevcut ilişkileri içerisinde değerlendiren bütüncül bakış açısını desteklemektedir.

Sonuç olarak Black Swan, bireyin içsel çatışmalarını, kimlik gelişimini ve psikolojik kırılma noktalarını etkileyici biçimde yansıtan bir film olarak değerlendirilebilir. Nina karakteri üzerinden mükemmeliyetçiliğin, kontrol ihtiyacının ve bastırılmış duyguların bireyin ruhsal yaşamı üzerindeki etkileri görünür hâle getirilmektedir. Film, psikodinamik kuram kapsamında ele alınabilecek birçok kavramı barındırması nedeniyle klinik psikoloji açısından önemli bir inceleme materyali niteliği taşımaktadır.

Çalışmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma yalnızca Black Swan (Siyah Kuğu) filminde yer alan Nina Sayers karakterinin analizine dayanmaktadır. Karaktere ilişkin değerlendirmeler filmde sunulan sahneler ve anlatı çerçevesinde yapılmıştır. Bu nedenle elde edilen bulgular gerçek bir klinik değerlendirme niteliği taşımamakta, film karakterinin psikodinamik kuram doğrultusunda yorumlanmasını içermektedir.

Çalışmada kullanılan veriler yalnızca film içeriğiyle sınırlıdır. Karaktere ilişkin geçmiş yaşantılar ve psikolojik süreçler filmde sunulan bilgiler doğrultusunda değerlendirilmiştir. Ayrıca analiz süreci araştırmacının yorumlarını da içerdiğinden öznel değerlendirmelerden tamamen bağımsız değildir. Bu nedenle farklı araştırmacılar tarafından yapılan analizlerde farklı yorumlara ulaşılması mümkündür.

Sonuç

Bu çalışmada Darren Aronofsky'nin yönettiği Black Swan (Siyah Kuğu) filmindeki Nina Sayers karakteri, obsesif yapılanma, bağlanma stili ve savunma mekanizmaları çerçevesinde psikodinamik bakış açısıyla incelenmiştir. Film boyunca karakterin davranış örüntüleri, kişilerarası ilişkileri ve yaşadığı psikolojik belirtiler değerlendirilerek ruhsal işleyişine ilişkin bütüncül bir analiz yapılmıştır.

İnceleme sonucunda Nina'nın kişilik yapılanmasında mükemmeliyetçilik, kontrol ihtiyacı, hata yapma korkusu ve yoğun öz eleştiri gibi obsesif özelliklerin belirgin olduğu görülmüştür. Karakterin benlik değerini büyük ölçüde başarı ve performans üzerinden tanımladığı, bu nedenle sürekli olarak kusursuz olmaya çalıştığı anlaşılmaktadır. Ayrıca annesiyle kurduğu ilişkinin kaygılı bağlanma örüntüsüne işaret ettiği ve bireyselleşme sürecini olumsuz etkilediği değerlendirilmiştir.

Karakterin kaygı ve içsel çatışmalarla başa çıkabilmek amacıyla bastırma, yansıtma, bölme, inkâr ve özdeşim kurma gibi savunma mekanizmalarına başvurduğu görülmüştür. Bununla birlikte film boyunca yaşanan kimlik çatışmaları ve gerçeklik algısındaki bozulmalar, karakterin ruhsal çözülme sürecinin önemli bileşenleri olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak Black Swan, psikodinamik kuramın temel kavramlarının film karakterleri üzerinden incelenmesine olanak sağlayan önemli bir örnek olarak değerlendirilebilir. Nina karakteri üzerinden yapılan bu değerlendirme, erken dönem yaşantıların, bağlanma örüntülerinin ve kişilik yapılanmasının yetişkinlik dönemindeki psikolojik işleyiş üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. Ayrıca çalışma, psikodinamik kavramların somut örnekler üzerinden anlaşılmasına katkı sağlayabilecek bir film analizi örneği sunmaktadır.

Kaynakça

Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Lawrence Erlbaum Associates.

Aronofsky, D. (Director). (2010). *Black Swan* [Film]. Fox Searchlight Pictures.

Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment*. Basic Books.

Freud, A. (1936). *The ego and the mechanisms of defence*. Hogarth Press.

Masterson, J. F. (1988). *The search for the real self: Unmasking the personality disorders of our age*. Free Press.

McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic diagnosis: Understanding personality structure in the clinical process* (2nd ed.). Guilford Press.

Vaillant, G. E. (1992). *Ego mechanisms of defense: A guide for clinicians and researchers*. American Psychiatric Press.

Summary

Black Swan was analyzed from a psychodynamic perspective with a focus on obsessive personality organization, attachment patterns, defense mechanisms, identity conflict, and psychological decompensation. The film was considered significant because it provides a rich representation of intrapsychic conflicts and personality dynamics that can be examined within the framework of psychodynamic theory.

The story centers on Nina Sayers, a young ballerina who is selected to perform both the White Swan and the Black Swan roles in a prestigious ballet production of Swan Lake. While Nina successfully embodies the innocence, discipline, and perfection associated with the White Swan, she struggles to portray the spontaneity, sensuality, and freedom required for the Black Swan role. This challenge gradually reveals the psychological conflicts that exist within her personality.

Throughout the film, Nina displays prominent obsessive characteristics, including perfectionism, excessive self-control, fear of making mistakes, and harsh self-criticism. Her self-worth appears to be strongly dependent on achievement and external approval. As a result, she continuously strives for perfection and experiences intense anxiety whenever she perceives herself as inadequate. These characteristics become more apparent as the pressure of the performance increases.

The analysis of Nina's family relationships suggests that her relationship with her mother plays a central role in her psychological development. Nina lives with her mother despite being an adult and remains under her constant supervision and control. Her mother frequently interferes with her personal boundaries and decisions, creating a relationship characterized by dependency and limited individuation. From an attachment perspective, this relationship reflects features of anxious attachment. Nina constantly seeks approval from authority figures and appears highly sensitive to criticism and rejection.

The film also demonstrates the extensive use of defense mechanisms. Repression is evident in Nina's efforts to suppress aggressive, sexual, and impulsive feelings. Projection becomes visible in her perception of Lily as a threat, while many of the qualities Nina attributes to Lily can be understood as disowned aspects of her own personality. Splitting is another important defense mechanism reflected in the symbolic opposition between the White Swan and the Black

Swan. Nina initially experiences these characteristics as completely separate rather than integrated aspects of herself.

As the story progresses, Nina's internal conflicts intensify. She begins to experience visual distortions, hallucination-like experiences, and difficulties distinguishing reality from fantasy. These symptoms become increasingly severe as she attempts to embody the Black Swan role. Lily functions not only as a rival dancer but also as a symbolic representation of Nina's repressed desires, spontaneity, and freedom. Consequently, Nina's relationship with Lily is characterized by admiration, envy, fear, and competition.

The final performance represents the culmination of Nina's psychological struggle. During the performance, she appears to achieve the perfection she has pursued throughout the film. However, this achievement occurs alongside profound psychological disorganization and self-destruction. Her statement, "I was perfect," reflects the completion of her relentless pursuit of perfection but also highlights the psychological cost of defining self-worth solely through achievement.

In conclusion, *Black Swan* provides a valuable example for understanding psychodynamic concepts such as obsessive personality organization, attachment patterns, defense mechanisms, identity conflict, and psychological decompensation. The film demonstrates how early relational experiences, perfectionistic personality traits, and unresolved internal conflicts can interact to influence psychological functioning. Therefore, the analysis of Nina Sayers contributes to a deeper understanding of psychodynamic theory through the examination of a complex fictional character.